

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сврт.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сврт.

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:
Месечно 3 франка тромесечно 9 франка,
годишње 36 франка

ЦЕНА ОГЛАСИМА:
Одња оглас 0-20 фран. од петог реда, веће
оглас по погодби. Новац се поплаћује државним
монетарним и дипломатским воступничким.

ЛИСТ ИЗДАВА СЪАКИ ДАН ПО ПОДЕВ
Ишт. свате пресе Краљ. Срп. Гет. Ковачки
у Солуну
РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ
Одг. редакција Коломба улица бр. 33 Salonique

Поздрављени бројеви се могу добити у Солуну код а
агенције „Друштва грчке штампе“ ул. Булевару
бр. 5, близу главне поште.

Бестидност и лудило

Докле су Бугари догетали

Бугарска је превазишла и саму себе: и у бестидности, и у свирепости, и у лудилу величине!

Децинијама је Бугарска обмањивала свет, да би створила убеђење о својој неопходности. Саздана од највећег неваљалства, служила се лажу, да свет не би видео истину. Али су обмане послужиле добити моћ аутогустеије, и — Бугарска је, на крају, остала сила центра, око кога се земља окреће.

У овој истини има и по који ралог садашњег бугарског држања. Да се Бугари нису опили својим лажима, на стварност би гледали другим очима. Можда би и своје злочиначке истинке делом угушили. То је, ипак, обична претпоставка, чија вероватноћа нема основа у карактеру бугарског народа.

Ми, Срби, увек смо имали неограничено поверење у бескрајну поквареност свога суседа. Нама се нијикад не веровало. Мислио је да дође овај рат, да би свет видео, колико смо много истине износили; требало је да се дигају сами Бугари, и свима у свету покажу, како су их мало познавали.

Свет је био изненађен. Најочекивао онолико бугарске незахвалности. Када је реч захвалности доглас постојала у бугарском речнику! Њзга је још важила надила бугарска бестидност. Под утацајем обмана, свет је веровао, да бугарски народ има оног лепог својстава, што се востурмнило стида. А Бугари су још раније признали, да они нису Словени, него — Татари. У том призивању лежи и објашњење бугарских свирепстава и злочина.

*

Тешко се свет отреса старих заблуда. Оа је сиповерњем примао јасне доказе о покварености Бугара. То је Бугаре, од времена последње њихове издаје, стално љутило. И они су редовно подносили нове доказе, и о својој бестидности, и о својој свирепости. Такав један доказ и сада пружају. Председник бугарске владе, Драго Радославов, у разговору са државником „Пестер Лјуда“, изјавио је следеће: „Највећи

негданији русофили потпуно су се умарили. Њихова умереније присталице пршле су потпуно на нашу страну, пошто су се уверили, да су срећа, будућност и наредна Бугарска далеко од Руса и да не зависе од Русије“.

Ова изјава Деда Радославова није, изгледа, Бугаре задовољила. Она је дозвољавала претпоставку, да у Бугарској још има некога, чије симпатије за Русе ни су претстале. И његов орган, „Народни Права“, похитао је да сваку сумњу отклони: „Деца, жене, и свиробаци наших војника тражали су од ових, да буду немилиости према свима непријатељима Бугарске, и и према Русима. Прекид између Бугарске и Русије свршен је и вечит је. Престали једна млада мртво и лаж (Зр Б гари могу без тога? — У) И бија истинна на вједло (То је једина добит, коју је свт од Бугара видео! — У). Сви они, који које да наметну нов јарам нашој отаџбини, виде где се против њих даже страша бугарска престациа“.

Али ни то није све. „Народни Права“ нам објашњава и доказује корист из тога. „Смрт Румунија и армијама, које долазе са севера — прти он; — смрт томе прјадном суседу, да б с о ми сами могли живети. Они се труд: да умште велико дело наше ж кне савезнице Немачке у њеном поддржњу ка Азији (М лимо лепо, дали и преко Бугарске? — У) и ова нас зато није напустили, већ ће се нама, раме уз раме, и ља да утаманимо тога суседа без вере и чати“. (Безверни лопов говори о чисти и поштињу!)

Ово је доста и за оне који су до сада сумњали!

*

Неисцрпим је извор бугарске покварености. Оа допире до дубине најгорег лудила. Ако Бугарска није светска лудница, онда је она земља светских лудака. А како је њено лудило резултат безграничне покварености, она постаје све више опасна за будуће друштво, и њу ће, у интересу тога друштва, требати онемогућити, ако не и уништити.

Требали томе доказ? Обилато га пружа софијк лист „Камбана“. Ево једног

прилога: „Бугарска се уздиже с дана у дан и надмаша све своје суседе. Све што је Италија изгубила као војна сила, Румнаја као савезница великих сила, све то прелази на Бугарску (Оде онда Бугарска у архив прошлости! — У.) Србија уништена, Румунија подељена, то значи не само удвјање бугарске територије, већ и улазак Бугарске у ред независних сила, чија речима да се чује при регулисавању судбине светских народа“.

Овоме, одиста, само је то лага лек. Свака други можбати и несрећан и опасан. Кад се то побесни, треба убити!

Политичке вести

Лодон. — Сер Аскит је у парламенту врло повољно говорио о Грчкој и њеној историји. Он је изјавио, да Грчком данас управљају наметно, она би добила достојно место на страни савезника.

Али данашње прилике не дозвољавају колебање и губљење времена. Говорећи, о општој ситуацији министар је изјавио, да она никад није била тако задовољавајућа као сада. Савезници ће закључити м р онда, када буду добили стварне гаранције за будућност.

Париз. — Холандска и норвешка штампа жучно протестује против торпиљања лђа. Холанђани траже од своје владе да захтева да се овоме стане на пут. Париз. — Према једној висти из Берлина, непријатељи канцелара решити су се на одлучан корак да приморају Вилема да Бетмана Холвега смени и постави на његово место Тирпица Рајхстаг, који ће се састати ових дана, имаће вероватно поверење у њега.

Берн. — „Тегелат“ јавља: према ј д-ој депеши из Соф је, интервенција Грчке у садашњи конфликт је неизбежна.

Атина. — Објављен је краљев указ којим се одлаже отварање скупштинских седница.

Страна штампа

Слоказум и Грчка

«Ехо де Париз»: «Нова влада створена је у Грчкој. Она је обазована на Книгу, а насталираће се у Македонији. Атински германофилски листови тврде, да је то револуционарна влада. Ми напрт в, држим да ће то бити законита влада. Атинско министарство је неза-онито.»

„Виктор“: Венизелос, праунук старог Улиса, који је био један од најоштроумнијих типова старе Јеладје, труди се да нам покаже, како је покрет чисто патриотски

а није уперен против краља. Он хоће вљда да нам уштеди неагоде устајући отворено против краља? Нека се нимало не женира!»

„Фигаро“: „На краљу Константину је, да изјави, хоће ли оставити г. Венизелосу сву част дела спасена које овај предузима и око којга окупља целу Грчку без изузетка.“

„Тан“: „Грчки народ постаје свестан завере, која је имала да упропасти његову част и будућност. Он подиже заставу напуштена од оних, који су је чували. На глас Венизелосов сви добри грађани хитају да спасавају земљу од пропасти, у коју је сурвавају германски утицаји. Бивши министри, високи чиновници, нов шеф генералштаба, генерали и официри прилазе покрету патриотског прелорађаја и готови су да послуже провизорној влади, пред непријатељем, против кога она хоће да се бори.“

„Др-лп Нус“: „Да би се без зазора и презирања могло и у будуће говорити о Грчкој треба да она цела следује своје стварном шефу, Венизелосу, који је данас једини чувар њених слобода против немачког империјализма, који је грчки народ сровао у благо“

Грчка штампа

«Ризоспастис». — Објављује први разговор са г. Филаретом, који је недавно упутио грчком краљу познато отворено писмо, због кога умало није плагио главом. Г. Филарет се сматрају као великог правника, а пре једног двестак и више година био је и министар правде и министар спољних послова, бавићи се аматерски и новинарством. Издавао је у Атини новине «Ризоспастис» 1908-9-10, које су припремиле теоријски војничко-народни уставик од 1909. год. Због тога га и зову првим грчким радикалом (јер ризоспастис значи радикал).

У Солун је дошао са привременом вљдом, као члан њеног политичког генералштаба. Због свега тога важно је сазнати како он представља ситуацију. Ево укратко његових мисли.

Привремена је влада мандатер не само Нове Грчке, него и велике већи е Старе Грчке, као гд и оних Грка који су растури по свету. Наша је борба света, и снива се на вечитим и неписаним законима. Не сумњам да ће Неспоразум између др+а е и народа бити привремен и да ће врло бр-о једна влада превладати, која ће земљу очистити од гадних непријатеља и која ће, у колико је могућно, послужити и народним тежњама.

Истекао је и последњи рок који је привремена влада по доласку у Канеју дала атинским германофилима, чији је шеф краљ због једне његово фикс-видеје. Не само да се они нису користили тим роком него су још образовали једну врло смешну вљду, коју сматрам као последњу вљду Константина Ц који, место да постане Константин XII као што је народна душа сањала, из претеране скромности задовољио се да се спусти на чин «војводе од Декелије!»... Сматрам да је његова династија стварно свуда уквнута, а нарочито у Новој Грчкој која је приступила светој борби Народне Одбране.

Наше победе над непријатељем допуниће народну драму која се сад ствара неумољивом казном над кривцима. Казано им је да или извуку мач или абдицирају. Ни једно од тога не учинише. с тога ће поднети последице злочинства која су извршили према народу.

Мислим да ће садашња влада остати као одбор који ће вршити краљевску власт до сазива уставотворне скупштине, која ће решити питање о коначном режиму. Претпостављам да ће се, поред министра војног који је постављен, поупасти влада која ће вршити дужности министарства.

Верујем да ће бити сазвана скупштина од маја 1915., која је неуставно, апсолутистичким указом распуштена, и да се неће узети у обзир онај посланички заверенички скуп од децембра 1915., са кога је одсуствовала либерална странка. Али кад ће то бити, не знам. То ће зависити од прилика. (Број од среде 28. септембра). Пол Луј.

Банкет Н. Одбране

Из говора г. Венизелоса

Синћ је у просторијама „Беле Куле“ Народна Одбрана приредила сјајан банкет провизорној влади. На банкету је било преко 300 званица и палло је више здравца у част ступања грчких трупа у акцију напоред са Србијом и Савезницима.

Том приликом је г. Венизелос изгворио један сјајан говор критикујући рад краља Константина и излажући значај њихове акције. Д дарујући питање обав-за према Србији г Венизелос је рекао:

„И кад је овај велики светски рат избио и пружио нам прилику да остваримо наш народни идеал, народ је био спречен да настави пут своје славе, закључени

су на против савези са његовим наследним непријатељима, био је принуђен да погази своје обавезе савеза према Србији! (Узвизи: доле краљ! доле издајник!)

»Ми данас имамо да сванаше напоре управимо да се без оклевања војнички организујемо, како би са наше територије отерали наследног непријатеља и исцумили наше савезничке дужности према једном пријатељском народу, који је својим героизмом, ватреном љубављу на отаџбини и несаломљивом истрајношћу привукао пажњу целог света (Бурни узвизи: Живела Србија! Живео германски народ! Доле немачки!).

Крива у Грчкој

— Извођење савезничких мера —

Атина, 30. септ.

Као што је већ јављено кабинет г. Ламброса примио је у целисти обе ноте Споразума, како нота адмирала Фурнез, тако и Савезничких посланика.

Савезници заједно са грчким властима настављају спровођење својих мера на основи примљених нота. Ламбросова влада наредила је команданту пирејског пристаништа и генералном инспектору железница да се са одређеном француском комисијом споразуме о увођењу контроле над железницама и организацији заједничке полиције у вароши Пиреју и пристаништу. Контрола ступа вероватно у живот од данас. Ради тога су се већ искрцали француски одреди, којима је та дужност поверена.

За време предаје бродова адмирал Ивигис одбио је да преда грчке заставе, али је адмирал Фурнез одмах вистакао друге. Кључеви и затварачи са топова већих ратних јединица донети су у Атину и депоновани у министарству морине. Обалске батерије Пиреја већ су разоружане и поседнуте од Француза.

Савезничка цензура проширена је и на Јањину, Корчу и Каламату. Може се рећи, да је сад цела Грчка под директном контролом Савезника.

Држи се, да ће Савезничка флота ускоро окупирати коринтску превлаку као и пристаништа Волоса и Патраса. Француски одреди искрцали су се већ на ма-

лим острвима «Леросу» и «Скелросу» и заузели депоне муниције флоте.

Пронеси се глас да ће адмирал Фурнез тражити сазив парламента од 31. маја 1915. год. распуштенога противно уставу. »Емброс« сазнаје, да ће посланици Споразума ускоро отићи у Солун, да ступе у контакт са владом г. Вензелоса. Међутим овде се верује

и у скори долазак ове владе у Атину.

Узрујаност политичких кругова повећава се сваким моментом. Очекује се нешто ново. То ново — тако круже гласови — било би потчињавање краља Константина сили прилика и коначна капитулација његове политике фаталне по Грчку.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са нашег фронта

Солун, 30. септ.

У току 29. септ. ситуација непромењена. Борбе се настављају на разним секторима фронта.

Француски коминике

Париз, 30. септ.

На фронту северно од Соме, наше су трупе напредовале западно од Семпа. Јужно од Соме јача артиљеријска борба. Пешадија није узимала учешћа.

У Вогезима у једној борби заробили смо 11 војника.

Паша је артиљерија бомбардовала фабрику загушљивих гасова близу Малуза. Проузрокован је велики пожар.

Заробљено је врло много војника; Немци су имали огромне губитке.

Солунски фронт. — Српске су трупе одбиле јаке бугарске противнападе и ушле у село Брод.

Сукоби претходних јединица и канонада на осталом фронту.

Француски авијатичари бомбардовали су Прилеп и Пловдив.

Руски коминике

Петроград, 30. септ.

На западном се фронту није ништа значајније десило.

На кавкаском фронту руске су трупе заузеле положаје на Чинардику и тиме су овладале целом десном обалом реке Карчудересу до ушћа.

На фронту у Добруци, пушкарање претходних јединица.

Румунски коминике

Букурешт, 30. септ.

На северном и северо-западном фронту између планина Калимана и Бизса, сукоб патрола и артиљеријски дуел. На положајима од брда Бизса до Брапа наше су трупе одбиле наше нападе. Код Ротиа одбили смо један непријатељски напад. На осталом фронту до Дунава, артиљеријска борба.

На јужном фронту артиљеријски дуел.

На фронту у Добруци ситуација је непромењена.

Италијани напредују

Атина, 30. септ.

Према депешама из Јањине, Италијани методично напредују у Горњем Епору.

Становници села: Корјатеси, Николоци и Клопоцари напали су Италијане приликом њиховог напредовања ка Клисури и Премеди. Италијани успостављају свуда своје власти и гарнизоне ради осигуравања реда.

Енглези у борби

Лондон, 30. септ.

Према накнадним извештајима немачки губитци на британском фронту Соме, нарочито у области Тиепвала, страховити су. Немци су извели серију огорчених противнапада на нове енглеске положаје иза Тиепвала. У борби су учествовале сасвим нове трупе, као и кајзерова гарда. У свима противнападима Немци су претрпели велике поразе. После једне велике борбе на терену је нађено око 2.000 немачких лешева.

Немачки заробљеници са највећим страхопоштовањем говоре о Енглезима. Они на крају своје дивљење и признају, да нису у стању издржати њихову артиљеријску ватру.

Огорчене борбе настављају се веома успешно по Енглезе.

Ситуација на Соми

— Савезници настављају своје успехе —

Париз, 30. септ.

Французи, желећи да искористе време и дођу до још већих успеха, у моменту када су немачки извештаји јављали резултат о јаким борбама северно од Соме, предузели су велику офанзиву јужно од реке, која је била кру-

нисана великим успесима.

Линија француских положаја ишла је од замка Мезонет и спуштала се готово право на југозапад.

23. септембра француске су трупе пошле из Девијекура на југ а из Вермандовилера на запад. Ова два напада била су јака и за 40 минута успели су Французи да допру до «Баварских ровова» и села Бован. Мало доцније утврђено место «Гран пер» где је један наш одред успео да зароби једну непријатељску чету околну је са севера и запада. Једновремено пешадија је напредовала ка Шолну кроз терен доста тежак.

Сви утврђени објекти у непосредној близини Шолна заузети су. У тим борбама наши су губитци били врло мали.

Војници које смо заробили, признају да су Немци претрпели огромне губитке. Тако једна чета је остала са 5 војника и 1 официром. Целокупан број заробљених војника износи 1400.

Лондон, 30. септ.

Ратни дописник «Морнинг Пост» на енглеском фронту на Соми јавља да су Немцима стигла нова појачања у циљу да зауставе енглеско напредовање.

Непријатељ је извршио два јака противнапада у области Тиепвала, да поново поврати изгубљен терен.

Моментално су Немци успели да продру у неколико ровова, али силан контра напад Енглеза, приморао је Немце да се врате претрпевши велике губитке.

Енглеске трупе заробиле су у борбама код Анкра и западно од Ле Сара, моринске војнике, који припадају разним јединицама.

У једној локалној борби енглези су заузели земљиште северно од редута «Штаф» и причинили непријатељу велике губитке. Заробљено је 200 војника.

„Браћа по крви“

Из прокламације бугарским и турским трупама.

Како из Турин-Северина јављају Аустро-Немци су издали истоветне прокламације турским и бугарским трупама, које долазе на фронт у Галицију и Буковину. Проглас је био оштампан на турском и бугарском. У њему се вели, како централне силе у савезу са Бугарском и Турском воде борбу против заједничког не-

пријатеља — Русије, која је увек тежила да покори Балканске народе и да завлада најбољим путевима, које воде Средиземном Мору. Сада пак Русија хоће да узме од Турске њену престоницу Цариград и да загосподари у Дарданелима по својој вољи. У даљим оптужбама против Русије вели се да она хоће да узме цамију Аја Софију, која се сматра као врло значајна светиња за цело муслимански свет. Надирање руско у Азији, турско-персијски сукоб, устанак Араба — све су то последнице лукавих тежњи Енглеске и Русије, које не презају ни од каквих средстава само да униште мухамеданство.

„Војници, ви не смете заборављати — вели се даље у прокламацији, — да су Мађари, Бугари и Турци — браћа по крви. Борбе се против Русије централне државе боре се у исто време и за мухамеданску религију, за независност европских народа, за право и правичност. За то сте сви дужни као један човек ићи раме уз раме са централним царевинама. Најзад не треба да заборавите ни то да овај рат има карактер светог рата. Али Алах је на нашој страни за то ће непријатељ наш на крају крајева бити побеђен и уништен.“

Извештај из Србије

Драгутина Поповића рез-наредника тражи брат Живојин, Драгачевска ул. 34. Београд. Његови сви здрави.

Ања Младеновић из Београда Катанићева ул. 12. извештава мужа Николу да је здраво и моли да јој што пре пошаље новац.

Митра Грујичић из Београда Макензијева бр. 93 моли за извештај о Милошу Грујичићу и Николи Ђ. Симићу.

Лујза Адамовић из Београда извештава Драгишу Адамовића да су маме и сестре здраве и поздрављају.

Драга Костић из Београда Даничићева бр. 21. Извештава Милана Костића поднаредника да је обе карте добита и да су сви здрави. Нека се чешаке јавља.

Даранка Ракић из Крагујевца извештава свога мужа Јањима Ракића опанчара из Крагујевца да је са децом здрава.

Нада М. Пљевакушић из Кру-

ФЕЛТОН

Стање у Немачкој

— Са пута једног неутралца —

Бремен и Хамбург.

Бремен, септ. 1916.

Одсео сам у Холман — хотелу, највећем и најраскошнијем у Бремену, спрону жељ. станице, у близини Штајтрабена.

Увече, пре него што сам хтео лећи спавати прошетало сам се по вароши. Није било још 11 часова. Гробна таштина и чудно мртвило владало је већ бием иским улицама. Они су ремећени само с времена на време пригушеном лармом трамваја или промуклим гласом неког заднице опцијанице.

Ушао сам у Вајнер кафе и заужио кафу. Келнер ми је донео

неку врсту бућкуриша, у коме се кафа готово није ни осећала. Овде у Бремену појео сам први немачки сандвич, танак као картон, а премазач неким чудном машу, која треба да буде бутер. Како сам, једући га, начинио гримасу гађења, два стара господина и једна дебела дама погледаше ме бесно. Погодили су да сам странац. Нагађали су моје мисли. Држао сам, да ће ме обисутити уврсама.

Сутрадан, око 10 часова пре подн, пошто сам за две марке доучковао тако рећи ништа, упутио сам се ка чудном бременском пристаништу на левој обали

Везера. Пре рата оно је било један од главних центара немачке извозне трговине. Данас је само симбол своје моралне и материјалне пропасти.

Некад се у овом пристаништу дизаху хиљаде и хиљаде кубних метара дрва, индустријске и земљорадничке машине, као и маса најразноврснијих артикала из Немачке или Шведске, који очекиваху свој ред транспортовања за обе Америке или на другу страну. Све то више не постоји. Пристаниште Бремена је пусто и празно. Па, ипак, има нечега! Ту је око 30 трговачких бродова, разне величине, који блистају ново обојени. Маса убогих љавола у колици је мало довела у ред ове бродове који су некад огрдо пловили Оксаном са Кајзеровом заставом. У трговачком погледау Бремен је мртав, потпуно мртав.

Његове улице су обамрле, стаповици у неком летартичном стању, које ће трајати сигурно до краја рата, а можда и после.

Хамбург, септ. 1916.

Ако раније нисам никад био у Бремену, Хамбург је за мене био старо познанство. Улазећи у него био сам начисто с тиме, да улазим у варош, којој је рат задо озбиљно, ако не смртоносно рана.

Главна станица, у старој вароши, између Аусен-Алстера и Бинен-Алстера пружала је бедну слику. Где је ишчекао негдањи бурни саобраћај? Шта је са многобројним трговцима берлинским, рајнским, вестфалским, саксонским и другим који изјутрачно стижу у Хамбург, да би га по свршетку својих послова увече напустили Хамбург је престао бити варош хиљада дневних по-

слова, он је сад град беспосличара.

Басени, који се простиру дуж Елбе све до мора данас су потпуно празни. Некад су били препуни најразноврснијом робом. Поред кафе, дизаху се ту огромне количине шећера, памука, намрница и других артикала. Већ одавно, лишено овога терета пристаниште Хамбурга представља сад једну пространу пустару. Шта је рат нанео овоме граду, који се пре него убрајао у ред најбогатијих и најдешнијих вароши на свету, који је претендовао да једна дана постане такмац Лондону и Њујорку, да заузме прво место у светској трговини. Тај леп сан Хамбурга, прошао је за навек!

Па ипак, при свем том, иако је трговина Хамбурга умрла, у њему се осећа извесна радљивост. У извесним квартовима вароши

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Освећење српског гробља.

У недељу 2. октобра ове год. извршиће се освећење српског гробља, које се налази у Зејтењску до старог талајанског гробља и новог француског и енглеског гробља. Гробље је удаљено од травајке станице на Вардарској линији 15-20 мињ. пешке. По извршеном освећењу, одржаће се парастос овде сарањеним српским мученицима и херојима, који су за своју милу и лепу отаџбину и далеко од ње животе своје положили. Освећење и парастос извршиће војни свештеник Месне Команде игуман Методије, уз садејство великог броја српских свештеника, који се сада налазе у Солуну.

Чия освећења отпочеће у 10 час. пре подне.

Света је дужност сваког брата Србина и Српкиње, који су у Солуну а не буду нарочитим и важним општим послом спречени—да овим светим обредима присуствују, и на тај начин и ако скромно оно са пуно искренности одаду признање и највећу пошту оним, који за српску свету и праведну ствар дадоше све што се највише могло дати—млађане и бујне животе своје.

На Криту.

Представници Русије и Енглеске у Канеји изјавили су званично да признају Царинскога за главног гувернера острва Крита.

Нови захтеви.

Кроз неколико дана француски адмирал Фурге тражиће од грчке владе нове гаранције в детаљна објашњења поводом реквизиције жетве у олој Тесалији и одашњања мунџаје за Ларсу.

Прокламација софијским грађанима.

Француски авијатичари са нашега фронта при своје пролазу за Букурешт спустили су софијским грађанима ову прокламацију на бугарском језику:

„Грађани Софије,

Наши соколи (авиони) владају се по правилу да бомбардују само војне установе и оно што служи народној одбрани.

Цепелини и аероплани немачки бацају међутим бомбе на Солун

и Букурешт убијајући у овим варошима старце, жене и децу.

То је варваризам за који су способни само Немци. Овакви догађаји и слични злочини траже освету.

Становници Софије, ваша варош испашта данас злочене ваших савезника.

Ако се слични злочини понове биће кажњени истом казном.

Немачки сумарен.

Јављају из Лондона да је акција немачких сумарена код америчких обала грејнута. Узрок је непознат.

Двобој.

Јављају из Атине да је јуче био двобој између Цуказаса и Драгациса. Дуел је био без резултата.

Штрајк пекара.

Из Атине јављају да су пекари у Пиреји објавили штрајк.

Помен.

Милорад Крапчевљ, чиновник овр. придеп. суда са децом, даваће подугодишњи помен на орд. грчком евангелиском гробљу у суботу, на дан првог октобра тек. год. својој милој и непрежаљеној супруги Драгињи.

Извештава о овоме своје пријатеље и моли за присуство при овом помену.

Благодарност.

Милан Метровић новинар приложио је Владици Комесарима 20 драхми да се подели на 10 најбољих ђака у избегличкој српској школи, место годишњег помена погинулом брату пешадничком Милораду Митровићу који је погинуо 3. окт. прошле године.

Уважени г. Фиц Патрик комесар енглеског Црвеног Крста, у Солуну, послао је комесару српског избегличког логора за болницу српских избеглица у логору и то:

1 сандук млека «Идеал», 4 сандука млека у прашку, 28 кгр пиринца, 14 кгр. сала, 14 кгр. тапиока, 14 кгр. кафе, 12 и по кгр. масти, 12 кутија бисквита, 53 к. какао, 54 кутије пекмеза, 24 кутије парадајза, 12 кутија конзерве поврћа, 12 кутија конзерве репе, 50 кутија конзерве меса, 48 кварта лука, 4 цика кремпира, 24 к. чоколаде, 175 комада

хартје — лепка и ролне за хватане мува, 100 покривача за лонце, 12 справа за хватане мува, 100 јарди платна противу комараца, 50 копрена за муве, 36 душека, 36 јастука и 200 покривача за душеке.

Мајор г. Јосиф Ђорђевић шеф топографског одсека III армије послао је поштанском упутницом комесару срп. избегл. логора 50 драхми да се раздели сиротим ђацима школе у логору за покој душе његовог пок. брата капетана Јордана Ђорђевића, који је славно погинуо бранећи своју отаџбину 2. октобра пр. год.

Владимир Комесари у име српских избеглица и ђака и овим путем изјављују захвалност дародавцима г. г. Патрику, Ђорђевићу и Митровићу.

Из канцеларије Владичих Комесара Бр. 1565, 1567, 1568, 29. септембр.

Соследње вести

Руски коминике

Петроград, 30. септ. (касније)

Немци су са загушљивим гасовима предузели нападе на Искул, али су одбијени претрпевши огромне губитке.

На фронту Добруце једна непријатељска ескадрила бацила је на Констанцу бомбе са отровним бомбонама, колеричним бацилама и стрелицама.

Борбе на руском фронту

Петроград, 30. септ.

Огорчене борбе настављају се на руском фронту, нарочито у области Еразани, и у правцу Хамоса и Владимира Волинског, Руси нападају са огромним снагама и са великом жестином. Немци покушавају да очајничким противнападима парализују руску акцију. Међутим њихова немач је све очигледнија. Русима је циљ да пробију ма на којој тачки немачки фронт, јер би то изазвало слом кајзерових трупа, које су

Српски званичан извештај

Солун, 30. септембар

У току јучерашњег дана наше су трупе надале непријатеља на целом фронту. Местимиче српске су трупе узеле бугарске ровове и одбиле више против-напада. Загубљено је 10 војника и један официр.

инжењера да су живи, здрави и да су примили 147.75 круна као и раније пошљике и моли да се јави и распута за Проку.

Димитрије Марковић-Пећа трг. из Крушевца, моли за извештај о Светозару-Томи. Радосављевићу војнику.

Зорка Максимовићка из Александровца жуњског, моли за извештај о Драгињу Максимовићу Јовану Луковићу, Чедомиру Николићу, Драг. Милићевићу, и Животи Јефтићу из Трстеника њихови су сви здрави.

Илинка Јове Милића из Ужича моли за извештај о Радисаву Јовановићу вој. чин.

Ружица Јовановић из Крагујевца моли за извештај о мужу Миловану Јовановићу кројачу из Крагујевца.

Драгољуб Милошевић из Крагујевца моли за извештај о Милоју Павловићу, Лазару и Трифуну Гајићу и Дамитра Милетића из Думна, Сви су им код куће здраво. Моли за извештај и о Милети Николићу-Алемијевићу, регруту и Светолику Банковићу болничару.

Илија Ђукчић из Крагујевца моли за извештај о овим војним обезбацима: Велимиру Пејковићу, Мих. Пејковићу, Милосаву Васиљевићу, Миловану Цукићу, Ђурђу Гавриловићу, Лазару, Милораду и Милошу Аћимовићу, Ђорђу Обрадовићу, Тихомиру Миловановићу, Љубомиру Аруновићу, Бориславу Ранковићу и Мих. Василевићу. Њихове породице су здраве и поздрављају.

Илија Живковић благајник општине Лаповске моли за извештај о Животи Милошевићу из Новог Ацзбеговца, Божидару Милошевићу ђаку, Милутину и Владиславу М. Јовановићу из Лапова, Славку Вељковићу, Богдану Јовановићу и Петру Јовановићу, трг. из Лапова.

Илинка Ј. Милића из Ужича моли за извештај о Радисаву Јовановићу вој. чиновнику.

Ружица Јовановић из Крагујевца моли за извештај о мужу Миловану кројачу.

Драгољуб Милошевић из Крагујевца моли за извештај о Милоју Павловићу, Лазару и Трифуну Гајићу и Дамитра Милетића из Думна. Сви су им код куће здраво. Моли за извештај и о Милети Николићу, Алемијевићу, регруту и Светолику Банковићу болничару.

примећују се гомиле дрводеља, гвожђара, механичара, који неуморно раде. Ако о томе упитате некога Хамбуржанина, он ће вам показујући руком на доњи ток Елбе одговорити: «Ено, тамо они раде. Они су већ саградили два пароброда по пут «Императора», који чам, интерниран у Њујорку. Осим тога гразе бродове малих размера». У Хамбургу дакле Немачка припрема трговину после рата. То је једна велика влудост немачке владе. Никад се ране нанете њеној трговини не могу излечи и.

У Хамбургу газа у очи огроман број рањеника, који циркулишу кроз варош.

На супрот Бремену у Хамбургу увече влада велика живост, нарочито по кафанама и пивницама. О рату се врло мало говори. То се намерно избегава.

Покад кад неки сусед усуди се и извуче из џепа писмо, добивено с фронта и почне да се једва и тужи на «тај ужасан рат, који се ни како не свршава».

У погледу на исхрану Хамбург пати исто тако, као и сва остала Немачка, па чак и много више, пошто је у његовој околини земљорадна врло слабо развијена. Недостају најпотребније намирнице. Месо је веома ретко. Кром пирив, масло, маст, уље за јело не налазе се у опште. Хлеб је црн и једва се може јести. Црна свих намирница је страховито висока и неприступна чак и средњим класама.

У Хамбургу сам одсео у хотелу «Фир Јаресцајте». Сваки мој обед, мизеран и недовољан, са једном малом чапом рајнског или мозелског вина стаје најмање 12 марака! За тај новац имам право

на једну малу рибу, мајушан комадић меса са мало вештачкога соса, нешто мало поврћа и један ком от. Некад пак обедовао сам у Хамбургу царски за 2.50 и 3 марке. («Матен»).

СТРАХ ОД СРПСКИХ НАДА

Опомена и признање „Б. Новина“

»Београдске Новине доносе у броју од 5. септембра ову гротески штампану белешку:

„Упозорава се грађанство у свом властито интересу, да не вјерује и да се чува лажних вијести. Тако је у округу раширена вјест, да српска војска стоји само 50 километара удаљена од границе округа Ова се вјест шири у исто вријеме, када су... остаци... српске војске, која пролива своју крв..., бачене од храбре

немачке и бугарске још даље према Солуну. (Овде је, вероватно, лапсус пера. Извесно је писац белешке мислио... силом пуштени од «храбре» немачке и бугарске војске још даље од Солуна).

Наравно је свакоме слободно, да се у својој унутрашњости подаје (да Аустријанци могу и то би забранили) варавим и лажним (!) надама, али ће шкодити једнако њему појединцу, као и његовим суграђанима, ако би ове своје наде јавно изречио и настојао своје суграђане заварати.

Не знамо, кога се ђавола Аустријанци плаше «варавим и лажних» нада српскога народа. Изгледа нам, да те наде удвајају у њихово аечје срце исто толико страха, колико нашем народу дају по, стрела да истраје у овим

већ јако исцрпљене и малаксале. Халич је већ веома угрожен, Владимир Волински исто тако. Руске армије удаљене су само миљу и по од Еразани.

ПОШТА

Саопштења

Г. г. Саво Шабалаћ, Драгомир Гогић, Драгољуб Петровић, Стеван Њковић, Тома Совраћ, поп Илија Бурчевић да се јаве одмах Владичим Комесарима по бр. 1842.

— Да изволе предстати орд. Ген. Консулату рада извесног саопштења: г. Константина Софијановић по бр. 2841, Јосиф Филиповић по бр. 2831, Стеван Бошковић свештеник фотографје, г. г. Василија Петровић из Пивдена телеграм.

За Србију

— Митазло П. Поробић шеф управе држ. монопола, извештава своју браћу и сроднике да се налази на дужности у Солуну—Пасиј Ломбардо 12 Загорка је у Гацу, Бранемар у Лиону, обоје у школама у Француској, Војислав у Монпажи а Милодраг на послу. Сви су здрави. Поздравља све своје и моли их да му се јаве.

— Богосав Нешовић, обвез. војног станиц. службеника, држ. чувар шума, извештава своју жену Малку и децу, који су остали у Краљеву, да је здрав. Моли да му се јаве како би им послао новац. Пошта 999.

— Боривоје Гојковић матурант јавља својој мајци Софији учитељ. у Нашу да су здрави.

— Јован Г. Антић поручник јавља својим родитељима у Београду да је здрав.

— Боривоје Нафтали-Конфорта јавља својим родитељима у Лесковцу да је здрав.

— Никола Радивојевић писар среза подградског извештава Светозара Халића и Ждвојана Стојичевића да се налази у Солуну а његова у Француској, и моли их да му јаве свеје адресе.

тешким часовима. Већ самим тим они српском народу, јасније ноичим другим, казују и доказују, да су његове наде и оправдане и на путу остварења.

Разне вести

— Јављају из Беча, да ће се рајхстаг и делегације сазвати до краја ове године.

— На западном фронту нашао је ономад смрт један од најчувенијих немачких авијатичара Винген.

— Јапански принц Канин, члан царске породице посетио је Петроград. Приређен му је сјајан дочек. Варош је била окићена у његову част јапанским и руским заставама.

Оросди -- Бан

Централа:
Улица Краља Ираклија бр. 5

Оросди -- Бан

Филијала:
Улица Венизелос бр. 4.

ПАЖЊА СРПСКОЈ ВОЈСЦИ

У СОЛУНУ ЈЕ ЈЕДИНА ФРАНЦУСКА
ФИРМА ЧИЈЕ ЈЕ СЕДИШТЕ
У ПАРИЗУ, УЛИЦА
ЛАФАЈЕТ 126.

ОРОСДИ-БАК

ЦЕНТРАЛА:
Улица Краља Ираклија бр. 5.
ФИЛИЈАЛИ:
Улица Венизелос бр. 4 где се говори српски
улица Венизелос бр. 8,
и улица Игњатија број 14.

ПОСЕТИТЕ РАДЊУ „ОРОСДИ-БАК“

Препоручује:

Све врсте конфекционе робе,
Велики избор одела, ша-
шира и т. д.
Разноврсно културно пла-
ве и порцеланско посуђе.
Све по цени врло умереној
и утврђеној.
Прима српски новац по
двезном курсу.
Услуга брза и тачна.

Препоручује:

Своје велико стовариште
најбољих вина и ликера.
Велики избор разних кон-
зерви, бискуита, чоколада, ге-
ста, сапуна, масла и т. д.
Цене су врло умерене и
утврђене.
Прима српску и ма-
кедонску новчаницу.
Услуга брза и тачна.

Улица Венизелос бр. 8
Филијала:

Оросди -- Бан

Улица Игњатија бр. 14
Филијала:

Оросди -- Бан

Атинска Банка

Има част известити публику, о-
фицире и војнике, као и српске
избеглице да је отворила једну
филијалу

у дну улице која чини угао са
„Грчком Народном Банком“, а
према улици Венизелос.

По споразуму са Министар-
ством Финансија Краљ. Србије,
ова филијала узела је на себе
поштом новача њиховим поро-
димама у Француској, Алжиру,
Тунису, Русији, Корзици у сви-
ма француским колонијама, у
Швајцарској, свима Савезничким
и неутралним земљама, као и у
главним варошима Србије

Филијала је узела на себе и
следеће банкарске операције:

Куповину и продају стране
монете, емисију кредитних пи-
сма; налоге за исплате у свима
варошима Грчке, Европе и пре-
коморских земаља; берзанске на-
логе и исплате купона итд.

Сем тога, по налогу „Српског
Црвеног Крста“ примила је на
себе депоновање новчаних пре-
лога који су му намењени.

**Д-р АЛБЕРТ ГАТЕЊО
ЗУБНИ ХИРУРГ**

Дипломираног од Медицинског
Факултета и Школе за зубно
лекарство у Паризу.

Савршено лечи уста и врши
све модерне зубне радове за
3-4 дана

18-то годишње искуство
84 ул. Венизелос, 147 ул. Ег-
натија. 8-

**Д-р ДЕЗИ НИСИМ
зубни лекар**

Дипломирао у школи Зубног
Лекарства у Паризу.

ПРИМА од 9 ПРЕ
до 6 ПО ПОДНЕ
Улица Пердвика бр. 25.
угао улице Венизелос број 84.
12

Д-р АЛЕКСАНДРИДЕС

специјалиста за унутарње
бо лести. — Управник болни-
це за заразне болести

Прима сваког дана од 11 — 12
пре и од 5 — 6 по подне у фран-
цуској апотеци ул. Франк бр. 35
— у згради француске болнице
— а од 2 — 4 по подне у своје
огану улице престола, наслед-
ника Ђорђа бр. 85 — упоредно
ул. са булеваром краља Констан-
тина.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос	Кви	Дин.	1.—
„	Губек	„	0:80
„	Јаки	„	0:65
„	Афрос	„	0:50

34-30

Посетите и купите у Солуну све намирнице у најстари-
јој и најпривлачнијој радњи

Колонијално-делкатесне робе

В. МУСИО

ОСНОВАНА 1860. ГОД.

Улица Булгаротон бр. 6 у близини Централне Поште.

ОГРОМНО СТОВАРИШТЕ:

Свих врсти конзерва, Сардана, риба итд. Кондезованог млена.

Велики избор свих врста француских вина, ликера, ко-
њака, шампања итд.

Из првих фабрика: бонбона, послатица, чоколада, бис-
квита, разна теста итд

Најфинији когачи, путер. Свеће „Аполо“ и „Фуршје“.

Сапуни и парфимерије прво квалитета.
Разне минералне воде. Боја за објект итд.

ЦЕНЕ УМЕРЕНЕ И УТВРЂЕНЕ

Сва је роба јевтинија но ма у којој другој радњи.

Продаје на велико и на ситно. 31-30

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0:50, 0:75 лепта и 1 драхме

Продају се свугде

Главна продаја у филијалу „Атлас“ киоск „Вела Кула“
ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28-30

43-

СИНОВИ Г. А. ГРЕРА И К^О ЛТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, бижутерије, мариса, чинака, панталона
платна, мушема. Париских артикала, женске
конфекције, гвожђарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

ВЕЛИКОЈ МЕЊАЧКО-БАНКАРСКОЈ РАДЊИ

БАНКА САНТИЕЛА И С. СКАПЕ

Преко пута Тиринга — СОЛУН — ул. Венизелос 8.

Поверавате ваше мењачке и банкарске послове, јер се
одликује својом солидном и култантом радњом.

Врши све банкарске послове увек тачно и по дневном
курсу. 24-30

Српско Трговачко Друштво А. Д.

СОЛУН

Мисир Чарши бр. 3. (Спробу Централне Поште
у згради Хотел „Слободе“—„Liberté“)

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.
Врши обичне и телеграфске новчаве исплате за Србију,
Швајцарску и све Савезничке државе.

Прима новац на штедњу и чување.

Обавештења бесплатно. 26-30 УПРАВА.

Са болом у души јављам пријатељима и познаницима
да је мој, никад непрежаљени брат

† Милан С. Рајковић

резерв. капетан I. кл. команд. чете

после издржаног турско-бугарског и аустро-бугарског ра-
та, после издржаних мука преко албанских планина, а при
повратку — на прагу своје миле отаџбине, својих мајки
и других — погинуо је у борби са Бугарима, ноћу изме-
ђу 31 авг. и 1. септембра.

Овај превелики бод у много ми је ублажио нарочи-
том пажњом његов команд. пука г. Властимир Д. Николић
пуковник и пуков свештеник г. Стојан Моцак — парох се-
ла Вратарице, који су пенџер храброст и пожртвовање
покојника, све учинили да се мој брат сахрани онако, ка-
ко је он заслужио и ако је сахрани у зони борбене да-
није. Господину свештенику Стојану благодарим и на о-
држатој говору у коме је изнео заслуге пок. Милана за
пример ост. лема

Захваљујем и осталима г.г. официрима — друговима
покојника који га испратили до вечне куће.

Солун, септембра 1916 г.

Ожалошћени брат

Милан С. Рајковић каплар I зав. тем. див., са фамилијом.